

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 40 kor. | Negyed évre — — — 10 kor.
Fel évre — — — 20 | Egyes szám ára — — — 1
Nyilttér soronként 8 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőnéhez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések Árszabály szerint, többzürri hirdetésnél Árkedvezmény.

Az ármaximálások felfüggesztése.

Még be sem fejeződtek az elrendelt ármaximálások, már is újabb rendelet jelent meg, amely az egész Erdély és Bánát területén az ármaximáló rendeletet hatályon kívül helyezi s az eddigi ármaximálásokat felfüggeszti. A rendelet szövegét lapunk más helyén közöljük. Annak idején örömmel üdvözlöttük az ármaximálásra vonatkozó rendeletet, amely hivatva lett volna a hihetetlen mértékben megnövekedett drágaságot letörni, a pénznek vásárló erejét megnövelni s az indokolatlan árdrágításoknak elejét venni, valamint a megélhetés lehetőségeit megjavítani s most látva, hogy ez az üdvösnek ígérkezett rendelet felfüggesztetett s az árak kialakulása szabadabbá tétetett, jogosan vetődik fel az a kérdés, hogy a kormány előbbi rendeletének gyakorlati kivitele és megvalósítása elé miféle akadályok gördülhettek, hogy egy tollvonással megszüntette azt?

A fogyasztóközönség nagy tömegeit ép úgy, mint a termelőket, iparosokat, kereskedőket, valamint a rendelet végrehajtásával megbízott hatóságokat, ármaximáló bizottságokat heteken át foglalkoztatta az ármaximáló rendelet végrehajtása s most egyszerre minden eddigi ármaximálás felfüggesztetett.

A háboru kitörése óta és a háboru alatt számtalanszor tapasztaltuk, hogy az ármaximálásokra vonatkozó rendeletek és intézkedések nem mindig eredményezték azt, amit a rendelet kiadásával elérni óhajtottak. Jelen esetben az ármaximáló rendelet még teljesen végre sem volt hajtva, hatásait még alig érezhettük s így érthető, hogy a fogyasztóközönségnek ez az újabb rendelet nagy meglepetést okozott. Vajjon ez az újabb rendelkezés az olcsulás felé való haladást, a megélhetésnek lehetőségeit segíti-e elő, vagy pedig újra olyan állapotokat teremt, amely az eddigieknél is nehezebbé, türethetlenebbé teszi a mindennapi kenyérért nehéz küzdelmet vivó tömegek százezreinek életét?

A pénzbeváltás nyomán támadt pénzhány és a pénz vásárló erejének megnövekedése az árak leszorításában nagy szerepet játszik s jótékony hatása mu-

tatkozott is, ámde ez a drágaság teljes letörésére ép úgy, mint az ármaximálásra vonatkozó rendeletek végrehajtása, sem lett volna elégséges.

A drágaság megszüntetésére az ármaximálások ideig-óráig előnyös hatással lettek volna, de a drágulási folyamatnak teljesen gátat nem tudtak volna vetni s valószínű, hogy ez az igazság vezérelte a kormányt akkor, amikor az ármaximálásokat felfüggesztette.

Szerintünk a drágaság letörését csak úgy lehet elérni, ha a kereskedelmet teljesen szabadabbá teszik és ezzel kapcsolatosan az államvasutak díjtételeit úgy a személy, mint az áruforgalomban leszállítják, továbbá, ha úgy a vasuti mint a postai szállítmányokért teljes garancia vállaltatik s főleg ha a waggon-hiány megszüntetetik. A közvetítő kereskedelem ma óriási költséggel és rizikóval teljesíti feladatát s waggon-hiány miatt a drágább és költségesebb teher-autókon bonyolítja le forgalmát, ami a drágulásnak szintén egyik főoka.

Érthető érdeklődéssel és aggodalommal tekintünk az új rendelkezésre, amely követnie kell egy csomó olyan intézkedésnek, amely a kormányzat abbeli intencióinak, hogy a drágaságot legyűrje, teljesen érvényt szerezzen.

Hisszük és reméljük, hogy a kormányzat intézkedései megfogják találni azt az utat, amely az általános olcsulás felé fog vezetni. A forgalomnak a szomszédos államokkal leendő felvétele szintén nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a békebeli állapotok visszatérjenek és hogy a megélhetés ezernyi gondjai megapadjanak.

Ifj. Szántó Károly.

A török trónörökös szökése.

(Páris, szept. 21.) Kostantinápolyi dróttalan távirat jelenti, hogy a török trónörökös, aki Anatóliába akart szökni, letartóztaták és szigorú felügyelet alá helyezték. Autóit és csónakjait elkobozták. A herceg megígérte, hogy nem fog megszökni.

A herceg szökési kísérletének híre mindenütt szenzációt keltett, bár a herceg sohasem titkolta, hogy nagy rokonszenvvel huz a nacionalistákhoz.

A trónörökös szökési kísérletével egyidőben új forrongás tört ki Kisázsiaiban. A nacionalisták hatalmukba kerítették az Ottomán Bank

értéktárgyait, amelynek hivatalnokai közül többet megöltek.

A maximális árak eltörlése.

A „Keleti Ujság” írja: Sok kísérletezés után erélyes intézkedéssel, a maximális árak megszüntetésével próbálják most a piac egyensúlyát helyreállítani. Amint közöltük, a maximális árak eltörlésére vonatkozó rendelet már tegnap elkészült és azt a „Gazeta Oficiala” mai száma már publikálja is. A rendelet fontosságára való tekintettel teljes szövegét itt közöljük:

Mi, Bucsan Kostantin dr. belügyi és Evián János dr. kereskedelmi és ipari államtitkárok, tekintettel a korona beváltása következtében elrendelt maximális árak folytán egész Erdélyben és Bánátban bekövetkezett piaci helyzetre és ennek következtében a termelésben és az áruk forgalmában, valamint a termelő és fogyasztó között levő gazdasági viszonyban beállott átmeneti zavarokra, az árak megállapodásáig és nivellálódásáig, ezennel elrendeljük:

1. §. 1920. szeptember hó 22-től kezdődőleg újabb rendelkezéséig Erdély és Bánát egész területén bármely hatóság által megállapított maximális árak eltörlését. (Kivéve a központilag megállapított maximális árakat: sör, petróleum stb.)

2. §. A belügyi államtitkárság 290/370 szám. 1920. szeptember 2-án kelt és a Gazeta Oficiala 26. számában 1920. szeptember 4-én megjelent rendelete tovább is érvényben marad.

3. §. A termelők, a bel- és külföldi kereskedők az árak kiszámításánál a termelési költségeken felül vegyék tekintetbe a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi termékekre vonatkozólag megállapított legalis kereskedelmi hasznot.

4. §. Különös rigorozitással kell, hogy az adminisztratív és rendőrségi szervek kutassák és felderítsék a spekulációs árdrágítást és az ellen kiadott rendetetek legsúlyosabb büntetések kell alkalmazzák.

5. §. Az összes közigazgatási és rendőrségi szervek gondoskodjanak a rendelet végrehajtásáról.

1920. szeptember 21-én.

— A bor kiviteli vámja. Az aradi kereskedelmi és iparkamara nemrég felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez a bor-kiviteli vámok leszállítása érdekében. A magas kiviteli vámtételek ugyanis megbénították a Hegyalja bortermelését, mert megfosztották a hegyaljai borokat versenyképességüktől. A kereskedelmi miniszter most arról értesíti a kamarát, tekintettel arra, hogy a bor belföldi fogyasztási adó tárgyát is alkotja, a kivitelre kerülő borok vámtételét leszállította és pedig literenként 90 baniban állapította meg a bor kiviteli vámját, amihez még titerenként 10 bani illeték járul. Ez a rendelkezés szeptember 1-től lépett életbe.

Jőjjetek.*

Jőjjetek, jőjjetek ti, új emberek
merész tusát vivni.
Csak előre, lankadatlanul ismeretlen földekre.

Jőjjetek, jőjjetek diadalt ülő várakozással
csak Erdő lenget egy ágot:
Áldozathozásra elegendő.

Kéz nyúl az égből — a múlt volt, hogy legyen —
Ismeretlen tájak felé el — ó, oltárra
vezeklőn boruljatok.

De Tér, — Idő kereke nem áll,
mint lejárt napóra. Tüske-tépetten immár
ne tétovázzatok. Tovább!

A Holnap bontja szárnyát. Üdvözölni jön,
az isteni Izzalom ismeretlen Erdő
lombja rázásában.

Siessetek! hogy jőjjön az Egy, a Várt,
észrevétlenül, lopva-suhanón munka diadalát

[hirdetni.]

Gyorsan! mert az ifju már agg, nem érti a
Jövő szelét. De jönnek — ök.

Álljatok félre.

Bölcsőben újabb s külön emberek rengnek.

Bartalis János.

* Mutatvány a Kolozsvárt megjelenő „Napkelet” c.
félhavi folyóiratból.

NAPI HIREK.

— **Uj unitárius lelkész Petrozsényben.**
Az unitarius egyház főhatósága az eltávozott
Kiss Károly lelkész helyébe Veress Béla lel-
készt nevezte ki a petrozsényi körlelkészségre.
Az új lelkész a petrozsényi református elemi
iskolánál tanítói állást is vállalt.

— **Kinevezések a dévai kerületi szoci-
ális biztosító pénztárnál.** A király a Munka-
ügyi és Népülési Miniszter előterjesztésére a
dévai ker. szociális biztosító pénztárhoz ki-
nevezte Péntek Elek eddigi ügyvezető igaz-
gatót a „sub director”-i rangban igazgatóvá,
Dr. Meskó Aladárt főorvossá, Sinca Emiliánt,
Kovács Jenőt pénzügyi utkárrá és Tulits Fe-
rencet volt székelyudvarhelyi szolgabíróként „sef-
de birouvá”, (iroda főnök). A többi pénzügyi
tisztviselők kinevezését a Munkaügyi és Nép-
ülési miniszter fogja eszközölni.

— **Halálozás.** A kérészetlen halál újra
elragadott közülünk egy derék és kedvelt pol-
gártársat: Solymosi Gyula asztalos-mester f.
hó 17-én 51 éves korában meghalt. Teme-
tése f. hó 19-én ment végbe óriási részvét
mellett a ref. egyház szertartása szerint. A
temetésen megjelentek nagy száma, valamint
az a sok koszorú és virág, amit a rokonok,
barátok és kartársak a koporsójára helyeztek,
igazolják, hogy az elhunyt általános szeretet-
et és közbecsülést vívott ki magának. A
néhai a magyar kaszinónak és még sok más
egyesületnek volt tagja. Halálát neje s gyer-
mekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Megindul a vasuti közlekedés Ma-
gyarországba.** Amint a „Keleti Ujság” je-
lenti a „Damian” távirati ügynökség mege-
rősíti azt a hírt, hogy Magyarországgal a
vasuti forgalom Nagyváradon át f. év októ-
ber 1-én megindul. Magyarország és Romá-
nia között a diplomáciai és gazdasági össze-
kötetések felvételére vonatkozó tárgyalások
most folynak s igye hirt valóságához kétség
nem fér.

— **Kinevezés.** Jánossy József volt kincs-
tári bányabiztos a „Salgótarjáni Rt.”-nél gond-
nokká neveztetett ki s az aninószai bánya
vezetésével bízott meg.

— **Megmaradnak a román felekezeti
iskolák.** A Bukarestben most folyó görög-
keleti egyházi zsinaton, melyet ezúttal egyházi
alkotmányozó gyűlés jelleggel ruházták fel,
az erdélyi kiküldöttek a felekezeti iskolák meg-
tartása mellett nyilatkoztak, szemben azzal az
állásponttal, mely a felekezeti iskolákat álla-
mosítani szerette volna. A D. U. jelentése sze-
rint az erdélyiek delegációja és a kormány
között megindultak a tárgyalások a felekezeti
iskolák megszervezése ügyében.

— **Halálozás.** Prunk Frigyes, a helybeli
„Vorschussverein” pénztárat nyug. pénz-
tárnoka f. hó 19-én 66 éves korában meg-
halt. Temetése f. hó 20-án ment végbe nagy
részvét mellett az evang. egyház szertartása
szerint. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Lehet Magyarországra utazni.** A
„Hunyadvármegye” írja: Illetékes helyről ves-
szük a hírt, hogy pár nap óta újra lehet Ma-
gyarországra utazni. Egyelőre azonban az ut-
leveleket még Kolozsváron adják ki, rövide-
sen azonban már a megyei prefekturák útján
lehet majd az utleveleket megszerezni még-
pedig úgy, hogy a prefektúrához és siguran-
tához külön-külön kérvényt kell benyújtani,
ahol a kérés a legrövidebb időn belül elintézés-
t nyer. Illetékes helyről lapunk útján arra kéri-
k a közönséget, hogy kérést csak az nyújtson
be, akinek föltétlen szüksége van az utazásra.

— **A mayerlingi tragédia** mai napig élénk
emlékezetében él a legtöbb embernek és mis-
teriuma évtizedek óta élénken foglalkoztatja
mindenki érdeklődését. Egy legbeavatottabb
szemtanu naplójegyzetei nyomán — melyek
csak most kerülhettek nyilvánosságra — ké-
szült ez a gyönyörű film, melyet október hó
3-án mutat be a helybeli Erzsébet mozi. A
legjobb bécsi színészek élethű alakításában
jelennek meg a jól ismert személyek, s a fel-
vételek a helyszínen a mayerlingi vadászkas-
télyban és a bécsi Hofburgban eszközöltettek.
A film bemutatásra a nagy költségek folytán
igen nehezen volt megszerezhető, de a mozi
vezetősége mégis meghozta ezt a nagy áldo-
zatot, hogy a vállalat régi jó hírnevét a meg-
felelő nívón fentartsa. Tekintve a nagy ér-
deklődést, a jegyek már most előre meg-
valthatók.

— **Halálozás.** Bö aratása van mostanság
a nagy Kaszásnak. Marossy Mihály kertész f.
hó 17-én 65 éves korában meghalt. Még el-
sem temették követte őt neje. Mindkettejük
temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Zenetanárok és zenebarátok figyel-
mébe.** Moravetz Testvérek temesvári könyv-
kereskedő cég egy teljesen különálló, fővárosi
mintára berendezett zeneműkereskedést és ze-
neműkiadóhivatalt létesített. Ez az első olyan
üzlet Bánát és Erdély területén, mely speci-
álisan zeneművek terjesztésével és kiadásával
foglalkozik. E vállalkozás régóta érzett hiányt
pótol. A megváltozott viszonyok következté-
ben a nagyközönség alig juthatott újabb ze-
neművekhez, a zeneoktatók munkáját pedig
a közlekedés hiánya hónapok óta zavarja. —
A cég minden megszerezhető felöllel raktára
lehetővé teszi azt, hogy bármilyen zeneművet
vagy zenével foglalkozó könyvet postafordul-
tával bárkinek megküldjön. Legközelebb meg-
jelenő zeneműjegyzékét, mely az újabb zenei
termékeket és a szükséges tananyagot tartal-
mazza, 50 bani beküldése ellenében bárkinek
ingyen küldi.

— **Aki eladni vagy venni akar bármit,**
az hirdessen a „Szászváros és Vidéké”-ben.
Lapunk a megye minden városába, közsé-
gébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár.
Hirdetési díjak árszabás szerint.

— **Eszperantó kurzus Marosvásárhe-
lyen.** Cseh Andor nagyszabedni róm. kath.
segédlelkész, aki az eszperantó nyelv terjesz-
tésének Erdély-szerte ismert és buzgó har-
cosa, Marosvásárhelyen a szervezett munkás-
otthonban eszperantó-kurzust rendez. Amint
értesültünk, több erdélyi városban fog tan-
folyamot nyitni, hogy ezt a könnyen megta-
nulható világnyelvet terjesztve, annak szük-
ségességéről meggyőzze azokat, akik nem
akarják belátni, hogy a közel jövőben a légi
közlekedési eszközök tökéletesedése folytán
az egymástól távol álló népek érintkezése
sűrűbb és intenzívebb lesz, amikor is az esz-
perantó segédnyelvvé lehetővé válik, hogy a
világ bármely népéből való emberrel közvet-
lenül, tolmács nélkül írásban vagy szóban
gondolatainkat kicserélhetjük. Az eszperantó
nyelv tudásának szükségessége, praktikus volta
különösen a háború alatt tűnt ki, mikor is
ennek segítségével a különböző nyelveken
beszélő hadifogoly katonák a könnyen és ha-
marosan megtanulható eszperantó nyelv el-
sajátításával érintkezni tudtak. Az aviátikában,
az ipari, kereskedelmi életben, sőt a diplo-
máciában is fontos szerepe lesz e nyelv tu-
dásának, miért is ennek elsajátítását melegen
ajánljuk. A nyelv olyan egyszerű és könnyű,
hogy 3—4 hét alatt bárki is megtanulhatja.
Amint értesültünk, megyénkben Petrozsény-
ben, Déván és Szászvároson is fog ilyen tan-
folyam megnyitni.

— **A székelykereszturi tanítóképző.** A
„Csiki Lapok” írja: A közoktatásügyi kormány
az 1920—21. évben Székelykeresztúron 6 év-
folyamu magyar tannyelvű tanítóképzőintéze-
tet szervez. Felvehető az első osztályba oly
éptestű és épszellemű, jó hallású 12—15 éves
tanulók, akik középiskola negyedik osztályát
végezték. Magasabb képzettségűek felsőbb
osztályba lépnek félév után, ha a különbözeti
vizsgálatot sikeresen állják ki. Lesz 15 teljes
ingyenes, 15 felingyenes hely s a többi 3000
korona évi díjas. A beiratás ideje később kellő
időben közölteik. A kérés az igazgatósághoz
címezendő s a székelyudvarhelyi tanfelügyel-
ség útján adandó be a következő mellékle-
tekkel: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2.
Ujraoltási bizonyítvány. 3. Utolsó évi iskolai
bizonyítvány. S ha az 1919—20. évben is-
kolában nem járt erkölcsi bizonyítvány is. 4.
Községi bizonyítván a tanuló szüleinek (gyám-
jának) állásáról, évi jövedelméről (koronák-
ban), ingó és ingatlan vagyonáról, családtagjai
számáról, láttamozva az adószedő tisztviselő
által.

— **Az „Astra” román közművelődési egye-
sület** f. év október 3-ik és 4-ik napján Nagy-
váradon közgyűlést tart.

— **Uj rend a szászvárosi borbély-mű-
helyekben.** A helybeli borbély-mesterek a
többi városok mintájára közös megállapodás-
sal elhatározták, hogy f. év szeptember 20-tól
kezdve üzleteiket reggel 7 órától déli 12-ig
és d. u. 1 órától este 7-ig tartják nyitva, ki-
véve szerdát és szombatot, amikor 7 órán tul
is kiszolgálják vendégeiket. Vasárnap délután
— mint eddig is — a borbély-üzletek zárva
maradnak. A fenti munkaidőt szigorúan és
pontosan betartják. Karácsony, husvét és pün-
kösd első napjain szintén szünetel a munka
fodrász-üzletekben.

— **Esik a cukor ára.** Angliában a cukor
árát fontonként 4 pennyel leszállították. Egy
kiló cukor így egy shillingbe kerül, ami kör-
rülbelül 7-5 leinek felel meg. A cukor ár-
nak leszállítását az idézte elő, hogy az ame-
rikaiak mindenáron szabadulni akarnak óriási
készleteiktől és tömegesen dobják a cukrot
az európai piacra.

— **Előfizetésre való felhívás.** A munkügyi és népjóléti miniszter ur organuma a „Buletinul Muncii si al Ocrotirelor Sociale“ („Munkügyi és Népjóléti Miniszterium Közölnye“) Bukarestben megjelent. Az első példánya egy vaskos füzet, tartalmazza a kibocsátott munkásügyi törvényeket, határozatokat, körrendeleteket, elvi jelentőségű bírósági ítéleteket és a szociális biztosításról szóló értekezleteket, szóval a munkaadókat és a munkásságot közlelő érdeklő közléseket. — Mindazon iparhatóságok, munkaadók, vállalatok, alkalmazottak és munkás-egyesületek, kik ezen folyóiratot megrendelni illetve arra előfizetni óhajtanak, igényüket jelentsék be a „Casa Cercuala p. Asigurarile Sociale din Deva“ (Dévai kerületi munkásbiztosító pénztár), mely intézet az előfizetést illetékes helyre fogja juttatni.

— **Iparkamarák a középeurópai gazdasági unióért.** Az erdélyi, körösvölgyi és bánáti kereskedelmi és iparkamarák június 8 án tartott körös értekezlete elhatározta, hogy együttes felterjesztést intéz a kereskedelmi kormányhoz és a törvényhozáshoz, oly akció kedvezményezése céljából melynek feladata az volna, hogy a volt osztrák-magyar monarchiából alakult, vagy annak területéből megnagyobbodott államok gazdasági szövetségét létrehozza. E középeurópai gazdasági szövetség államai között megszüntetendők volnának mindazok a korlátozások, amelyek az áruk és személyek forgalmát akadályozzák vagy nehezítik és így a szigorú zár alatt tartott vámsorombók helyébe a kölcsönösségen alapuló és a békülékenység szellemétől áthatott szövetségi viszony lépne. A szóbanforgó gazdasági uniót főként az tenné szükségessé, hogy egyes államok feldolgozásra szánt nyersanyaggal bőségesen rendelkeznek ugyan, azonban ipari termékkel vagy egyáltalában nem, vagy csak igen kis mértékben bírnak. Más államokban viszont az ipari termelés áll igen magas fokon, nyersanyaggal azonban alig rendelkeznek. Ez a körülmény a termelés egységét és folytonosságát megbontotta s arra az áldatlan állapotra vezetett, hogy míg egyfelől a nyersanyag-termelő államok fölöslegeiket a mai elzárkózási politika mellett értékesíteni nem tudják, addig másfelől az ipari államok nem rendelkeznek annyi nyersanyaggal, amennyi egy kiadós ipari produkció számára elégséges volna. Ezért az erdélyi, körösvölgyi és bánáti kamarák összessége arra kérte az ipari és kereskedelmi kormányzatot, valamint a törvényhozás képviselőházát, hogy a középeurópai gazdasági unió gondolatát behatóan tanulmányozza, az eszmének az érdekelt szomszédos államok illetékes tényezőit megnyerje és az előkészítő lépéseket, a szakörök bevonása mellett, haladéktalanul tegye meg. Az erre vonatkozó kérvényt az aradi, brassói, kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyváradi és temesvári kereskedelmi és iparkamarák nevében a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara a bukaresti kereskedelmi és ipari minisztériumhoz a napokban nyújtotta be.

— **Szép ősz ígérkezik.** A forró nyári napok után hirtelen beállott hűvösséget újra felváltotta a nyárra emlékeztető napsugaras, meleg idő. Az időjárás a szabadban való fürdőzésnek is kedvez s ha a joslakok nem csalnak, ez évben szép őszi időre van kilátásunk.

— **Tessék megpróbálni!** A Máramaroszigeten megjelenő „Máramaros“ c. heti lap szept. 19-iki számában egy érdekes hirdetés jelent meg, ami szintén fényesen dokumentálja, hogy ma már a boldog házasságok nem az égben köttetnek meg, hanem a házasságközvetítő irodákban. — Városunkban

nagy a nősülhető korban lévő nőtlenség s agglegények száma s így szolgálatot vélünk tenni, ha a holdvilágos esték ezüst fényénél, fülemile dalát hallgatni szerető szerelmes párok sokatmondó sóhajtozásával és a poétikus hangulatokkal mit sem törődő reális alapon álló hirdetést szószerint leközzöljük. Ime itt az alkalom, hogy „bővebb ismeretség hiányában“ is hymen rózsálcáit bárki magára vegye. Báloknak, farsangi mulatozásoknak, összejövelekeknek az ideje még messze van s így e hirdetés időszere, ha hozzá vesszük azt is, hogy ma-holnap a nőtlenségi adó felvetett eszméje nálunk is megvalósul.

Házasság.

Férjhez adok, megházasítok rövid időn belül a legnagyobb titoktartás mellett mindenféle vallásu fiatal, idősebbet, öregebbet, szépet, nem szépet, városit, falusit, kisebb, nagyobb hozománnyal magánosokat, földbirtokosokat, ügyvédeket, orvosokat, mérnököket, gyárosokat, kereskedőket, magasabb és kisebb rangu hivatalnokokat, ugyszintén egyenruhás hivatalnokokat és tiszteteket, írókat, művészeket, iparosokat, gazdálkodókat, hadiárvékat és rokkantakat. Mindenkit rangjához és izléséhez képest. Mivel sok vidékre dolgozom, mindenkitől 5—6 fényképet kérek. Leveleket ajánlva kérek. Házasságközvetítési irodámban 80 férfi jelentkezett nősülésre. — Kérem a közönség b. pártfogását és kézzől-kézre adják az ujságot, tisztelettel: özv. Egyed Imréné, házasságközvetítő Máramarosziget, Kossuth Lajos utca 25. sz. (Vasfürdőmben.)

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellen esetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

— **A zsebpénz.** A nevelés egyik legfőbb elve, hogy önálló, céltudatos egyéneket teremtsen, mely elvet ma már fokozott mérvben a leányokra is kiterjesztik. Különös gondot kell a leány anyagi függetlenségére fektetni. Mert hány fiatal, már eladó leánysorba kerülő leányt látunk, aki egyáltalában nem ismeri a pénz értékét, tehát bánni sem tud vele, mert mindent a szüleitől kap. Milyen háziasszony lesz az ilyen leányból? Hogy fogadja majd beosztani férjének esetleg nem túlnagy jövedelmét? Ily esetekben igazán a saját kára árán kell megtanulni azt, amit ott hon oly könnyen megtanulhatott volna. E tudomány egyszerű taneszköze a zsebpénz. Leghelyesebb, ha ruhapénzével rendelkezik a szü-

lői háznál élő fiatal leány. Ez a kiadás amugy is sok, nehéz gondnak okozója — jobb vele mielőbb megismerkedni. Már tizenkét-tizenhárom éves korában magának kellene a ruháját beszerezni, a kiadásokat pontosan beírni, hogy az anyja mindenkor szigorú felügyeletet gyakorolhason. Az első időben talán egykét hasznevehetetlen dolgot fog a kisleány megvásárolni, de lassanként megszokja a célszerűséget és izlést tartani szem előtt. És megszokja, hogy pénz dolgában mindenkor rendet kell tartanunk és kiadásainkról önmagunknak ke kell számolnunk. Ez az önállóság egyik legfőbb alapköve.

— **Olcobbak lettek a gyógyszerek Ausztriában.** A „Kronstädter Zeitung“, írja: A „Neue Wiener Tagblatt“ szept. 1-iki száma közli, hogy a háború kitörése óta először történik, hogy a gyógyszerek árai alábbszállottak. Az új ausztriai hivatalos árjegyzék szerint különösen a Németországban készített gyógyszerek árai mentek le. Remélhető, hogy ez az áresés máholnap nálunk is éreztetni fogja hatását.

— **Vonatok érkezése — Szászvároson.**
Arad felől érk. 612. személyv. reggel 5 ó. 07 p.
" " " 610. " d. u. 14 ó. 03 p.
Tövis " " 615. " reggel 1 ó. 15 p.
" " " 609. " d. u. 13 ó. 29 p.
Mind a négy vonathoz úgy Aradon mint Tövisen közvetlen csatlakozás van Temesvár, Brassó vagy Kolozsvár felé, illetve Alvincen át Nagyszeben felé.

Todományos apróságok.

A test őrsége.

A testbe sok minden kerül. És a sok minden között sok ellensége is. A legveszedelmesebb ellenségei a bacillusok. Igaz, hogy nem mind. Mert sokféle valóssággal szüksége van a testnek. Például a belek nem is tudnának jól működni, ha bizonyosfajta bacillusok nem volnának benne. Abban az óriási hosszú gyárban, ahova az ételek kerülnek, hogy feldolgoztassanak, átváltoztattassanak oly anyagokká, amelyekből a testünk épül, pótlódik, ami elhasználtatott, a bacillusok némelyike igen becsületes munkás. De van aztán sokféle, amely kész veszedelem. Mindenkor, ha ragályról beszélünk, akkor valami bacillus rongál a testben.

Ha az ilyen veszedelmek zavartalanul pusztíthatnának, akkor két hét alatt talán ki is pusztulna az ember. Mert minden lélekzéssel, minden korttyal, minden falattal kerülnek ilyen vészhozó kis mikroszkópikus lények a testbe. Azonban a test jól fel van szerelve a maga bámulatos őrségével, amely rögtön torkonfogja a betolakodó jövevényt, amelynek benn nincs helye és kipusztítja. Felfalja. És csak némely igen álnok féleséggel nem bír, amilyen a nagy járványok mérge, bacillusa.

Az az őrség a vérnek egyik alkata, az úgynevezett fehér véresejt. A leukociták, amint orvosilag nevezik. Amerre vér kering, az pedig mindenüvé eljut, eljutnak a leukociták is. És bármi nem a testhez tartozót talál, rögtön körülfogják. Magukba zárják, megölik, megeszik. Ez már az ő hivatásuk kezdettől fogva, amióta csak vér kering.

Csudadolgokat tudnak róla az orvosok, hogy milyen hiven teljesítik kötelességüket. Hiszen ma már egyenesen szolgálatukba is fogadják. Például némely operációnál mesterségesen odacsallják a leukocitákat, úgy hogy tele van velök az operálandó rész. Akkor aztán nem kell semmit dizenficiálni, elvégzik a felsokasodott leukociták, hogy felszedjenek és elpusztítsanak mindent, ami inficiálhat.

Az érdekes probléma az volt, hogy honnan jönnek, hol keletkeznek ezek a leukociták. Most legújabbán Martinov professzornak beható vizsgálatai után a kérdés úgy látszik, végleg tisztázottnak tekinthető. Megerősített nyert, hogy a leukociták tenyészhelye a csontvelő. Innen szivárognak ki az ifju testőrök, s a csontvelő hivatása az ő tenyésztésük.

Amikor pedig onnan kikerültek, a kaszárnájuk a lép. Innen van, hogy például súlyos fertőző betegségeknel, mint például többek közt a tifusznál, a lép megdagad. Azaz a test fokozottan váltja ki a csontvelőből a leukocitákat és a nagyobb hadsereg megduzzasztja a lépét. Mert hiszen minden fertőző betegségnél őnekik van a legnagyobb szerepük. Ők gyógyítanak meg bennünket s az orvosnak ugyszólván nincs más feladata, mint hogy a testet tartsa oly állapotban, a leukociták minél könnyebben végezhesék munkájukat.

Méltó, hogy azok, akik az emberiségnek nagy hasznot hajtó tudós embereket méltányolják, megjegyzzék a Metschnikoff nevét, aki legtöbbet dolgozott, hogy a leukociták szerepét és természetét ismerjük. Ezt az orvostudóst annyira is méltányolták, hogy ő lett a nagy Pasteur utódja a párisi Pasteur-intézetben.

Ötöle ered annak az ismertetése is, hogy ezek a leukociták, amelyek a valóságos őrségét képezik a testnek, idővel aztán zenebonát is csinálnak. Öregedő embereknél nekiesnek az ép testnek is és elkezdik falni az egészséges szövetet is. Néha izmok benuznak meg ilykép De talán a legkegyetlenebb pusztítást művelik az aggok agyvelejében.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősöknek, jóbarátoknak, akik szeretett férjem elhalálása feletti mély bánatunkat a temetésen való megjelenésükkel, a koporsóra helyezett koszorúkkal, virágokkal s részvétnyilvánításukkal enyhíteni szívesek voltak, ezuton mondunk hálás köszönetet. Ugyszintén kartársainak, a ref. nőegylet dalárdájának, valamint a róm. kath. leányegyesületnek is.

Szászváros, 1920. szeptember 20.

özv. Solymosi Gyuláné és családja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

„Brassói Lapok“ Brassó. Cserepéldányukat még most sem kapjuk. Kérjük a megindítás iránt intézkedni.

S. B. Piski. Levél ment.

Előfizető. A hirdetési díjak ma mindenütt, úgy a papiros mint a nyomdai munkabérek óriási emelkedése folytán, megdrágultak. Hirdetéseket a kiadóhivatalba kell küldeni. Sorsjegyeiről még most sem adhatunk felvilágosítást.

Hárfa, Virágnylás. Nem közölhetők.

Régi előfizető. Kérésével a dévai pénzügyigazgatóságához méltóztassák fordulni.

„Aradi Hírlap“ Arad. A cserepéldány megindítását ez uton is kérjük.

Kerti ház és kert eladó Szászvárosban, Fötér 6. szám. Bővebbet ugyanott. 43 1-2

Zongora-tanítást vállal Dósa Piroska. Jelentkezhetni lakásán Malom-utca 6. sz. a. d. u. 2-4-ig. 39 2-2

Sürgősen olcsón eladó a Schelker-féle malom mellett egy kat. hold gyümölcsösnek termése, mely finom asztali almából áll. Cim: Barcsi János, Berényi-utca 9. szám.

Eladó egy hálószoza-berendezés s egyéb butor-darabok Romosz helyi-utca 16. szám alatt. 44

Eladó egy jókarban levő fekete férfiöltöny, egy prémgalléros hosszú fekete téli-kabát, egy rövid téli-kabát és különféle férfi- és gyermek viselt ruha. Uj gyermek-cipők, két pár használt csizma, egy pár filc-csizma, egy uj varrógép és különféle butor-darabok, deszka-darabok, ládák és cseresznyefa-kéreg. Jó magyar és német könyvek, egy téli és egy nyári nőikalap. Cim: Galamb-utca 7. szám.

Eladó egy jó, kifogástalan állapotban levő 3-as számú szőlő-sajtó és egy szőlő-morzsoló olcsó árban. Edmund Schuster, Strada George Baritiu 16. 35 2-2

Nyomdász-tanonc

azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában ::

Értesítés!

Legújabbán megérkeztek s raktárban kaphatók:

cukor, kávé, rizkása, drótszeg, férfi ruhaszövetek, különböző gyarmatárak.

Májér Testvérek

kereskedők, Szászváros Ország-ut. 36 2-2

„KORZÓ“ kávéház és cukrászda Szászvárosban.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású sörét. Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint *fajborok* kaphatók. *Fagylalt, tészták*, torták s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,

a „Korzó“ kávéház bérloje, Szászváros, Fötér. 16 9-

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen mű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Szép citromfa eladó Viz-utca 1. szám alatt.

Nagy, kétajtós, kitűnő karban levő

Wertheim-szekrény

eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kitűnő fajborok, minden este Duma Pepi gordonka-szólista vezetése mellett cigányzene!

162 13-

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

VLÁD VIRGIL

gyógyszertára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára DEUTSCH, bérlo.

23 7-

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek kedvenc arcszépítő készítményeit, a

MARGIT CRÉMET

mely zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. — Pár napi használat után a redős, ráncos arc bőr bársonysima lesz. — Szeplők, májfoltok, bőratkák eltűnnek. Legfinomabb, szappanlúgtól mentes arcszépítő szappan a

MARGIT SZAPPAN

üdit, szépít, fiatalít. — Pompásan, simán és szépen fedő hölgypor a

MARGIT POUDER

Készítményeink békebeli minőségben készülnek és hogy azok semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak, a legteljesebb felelősséget vállaljuk

Dr. FÖLDES és HEHS vegyészeti gyára Aradon.

Kapható mindenhol. •• Kapható mindenhol.

1 12-15

Nagy István

cipész-mester

Elvállal e szakmába vágó bármilyen munkákat. Raktáron tart kész árukat :: nagy választékban ::

Szászváros, Klastrom-utca 3. sz.

A róm. kath. templommal szemben.

123 24-25